

بسمه تعالی

دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی سیرجان
مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی
واحد برنامه ریزی درسی

طرح دوره دروس نظری و عملی

مشخصات درس:

۳۴	تعداد دانشجو	پرستاری	گروه آموزشی
۲ واحد	تعداد واحد	اصول مدیریت خدمات پرستاری	عنوان درس
۱۴۰۱/۱۲/۶ ۱۴۰۲/۳/۲۰	تاریخ شروع و پایان دوره	کارشناسی	مقطع تحصیلی
شنبه ها از ساعت ۱۰ تا ۱۲	روز و ساعت جلسات	دوم ۱۴۰۱	نیمسال تحصیلی
ندارد	دروس پیش نیاز	دکتر ام البنین آتش بهار	مدرس/مدرسین درس
دانشکده پرستاری	محل برگزاری	دکتر ام البنین آتش بهار	مسئول درس (دروس اشتراکی)
حضور	روش برگزاری (حضور/مجازی/ترکیبی)	نظری	نوع واحد (نظری/عملی)

شرح کلی درس:

توصیفی کوتاه و مختصر از درس را در یک یا دو پاراگراف بنویسید.

در این درس دانشجو ضمن آشنایی با مفاهیم و اصول مدیریت از قبیل برنامه ریزی، سازماندهی، تصمیم گیری، هدایت و رهبری، روش های تقسیم کار و تأمین نیروی انسانی و کنترل و ارزشیابی عملکرد در خدمات پرستاری، دانش و مهارت خود را به منظور ایفای نقش مدیریت و رهبری در سیستم های بهداشتی و درمانی ارتقاء می دهد به گونه ای که بتواند به عنوان یک عامل تغییر در سیستم بهداشتی درمانی، در جهت شناسایی و رفع مشکلات موجود در مدیریت خدمات پرستاری و توسعه حرفه ی پرستای گام بردارد.

هدف/اهداف کلی درس:

با مراجعه به کوریکولوم رشته، هدف/اهداف کلی درس را بنویسید.

آشنایی دانشجویان با مفاهیم، اصول و روش های مدیریت در سازمان های بهداشتی و درمانی و خدمات پرستاری

علاقه مندی دانشجویان به استفاده از اصول و روش های مدیریت در سازمان های بهداشتی و درمانی و خدمات پرستاری

کسب توانایی ایفای نقش مدیریت و رهبری در جهت رفع مشکلات موجود در مدیریت خدمات پرستاری و توسعه حرفه ی پرستای

روش تدریس:

مشخص کنید از چه روش تدریسی در آموزش استفاده می‌نمایید. روش تدریس را بر اساس موضوع، زمان کلاس، منابع و امکانات و نحوه مشارکت فراگیران انتخاب کنید و در صورت امکان مشارکت فراگیران و شرکت آنان در بحث های کلاسی را در اولویت قرار دهید.

☒	روش تدریس سخنرانی	☒	روش تدریس مبتنی بر حل مسئله
☐	روش تدریس بحث گروهی	☐	روش تدریس ایفای نقش
☒	روش تدریس پرسش و پاسخ	☒	روش تدریس مبتنی بر کار تیمی
☐	روش تدریس نمایشی	☐	روش تدریس اکتشافی
☐	روش تدریس آزمایشگاهی	☐	روش تدریس در گروه های کوچک

سایر موارد: ...

مواد و وسایل آموزشی:

به منظور تسهیل فرآیند یاددهی-یادگیری، در آموزش خود از چه وسایل آموزشی استفاده می کنید.

☐	جزوه	☒	پاورپوینت
☒	کتاب	☒	فیلم آموزشی
☒	وایت برد	☐	نرم افزار
☒	تصویر	☐	ماکت
☐	چارت	☐	لوازم واقعی
☐	فایل صوتی	☐	پوستر

سایر موارد: ...

تکالیف و مسئولیت‌های فراگیران:

مشخص کنید که فراگیران چه وظایف و مسئولیت‌هایی در طول ترم دارند.

- حضور منظم و مؤثر در کلاس
- آمادگی قبلی نسبت به تدریس مباحث جدید
- یادداشت برداری از نکات مهم
- انجام تکالیف ارائه شده
- ارائه کنفرانس گروهی

نحوه ارزیابی فراگیران:

- با توجه به اهداف اختصاصی درس، مشخص کنید که از چه روشی برای ارزیابی فراگیران استفاده می‌کنید.

☒	سئوالات چند گزینه ای	☒	سئوالات تشریحی کوتاه پاسخ
☐	سئوالات صحیح-غلط	☒	سئوالات تشریحی بلند پاسخ
☒	کار عملی	☐	سئوالات شفاهی
☐	چک لیست مشاهده عملکرد	☐	سئوالات جور کردنی
		☐	پرسش‌های کلاسی

سایر موارد: ...

- مشخص کنید که نمره نهایی دانشجو با توجه به چه فعالیت هایی تعیین می شود. همچنین میزان نمره و یا درصد مرتبط با هر فعالیت را نیز مشخص کنید.

ردیف	عناوین	نمره/درصد
۱	شرکت فعال در کلاس و انجام تکالیف	۳ نمره
۲	امتحان میان ترم	۷ نمره
۳	امتحان پایان ترم	۱۰ نمره

سیاست ها و قوانین:

قوانین کلاس خود را به صورت شفاف برای فراگیران شرح دهید.

- با توجه به دو واحدی بودن این درس و بر طبق مقررات آموزشی، بیش از سه جلسه غیبت درس حذف خواهد شد.
- در صورت عدم ارائه کنفرانس در طول ترم، نمره ارائه برای آن منظور نخواهد شد.
- رعایت کلیه شئون اخلاقی (نظیر خاموش بودن تلفن همراه در کلاس درس و ...) ضروری است.
- حضور دانشجو در کلاس درس، قبل از حضور استاد و عدم ترک کلاس تا پایان وقت آن ضروری است.

جدول زیر را بر اساس رئوس مطالبی که در هر جلسه آموزش می دهید کامل کنید.

توجه: در قسمت اهداف رفتاری نوع هدف (حیطه شناختی، حیطه عاطفی و حیطه روانی حرکتی) مشخص گردد.

برنامه زمانبندی درس:

جلسه	عنوان جلسه	هدف کلی: هدف از یادگیری این مطلب آن است که دانشجو با ...	اهداف رفتاری: دانشجو در پایان باید بتواند...	مدرس / مدرسین
۱	معرفی درس، مقدمه ای در مورد مدیریت و سازمان، مهارت های مورد نیاز مدیران و وظایف مدیریت	مفاهیم و اصول سازمان و مدیریت، مهارت های مورد نیاز مدیران و وظایف مدیریت در سازمان آشنا شود.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ نحوه پیدایش سازمان را توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ سازمان را تعریف نماید. (حیطه شناختی) ❖ فلسفه وجودی سازمان را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ ویژگیهای مشترک سازمان ها را نام ببرد. (حیطه شناختی) ❖ مدیریت را تعریف نماید. (حیطه شناختی) ❖ سطوح سازمانی و انواع مدیران بر اساس سطوح سازمانی را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ مهارتهای مورد نیاز مدیران را نام برده و توضیح دهید. (حیطه شناختی) ❖ وظایف مدیران را نام برده و توضیح دهید. (حیطه شناختی) 	دکتر آتش بهار
۲	مکاتب و نظریه های کلاسیک مدیریت	اصول، مفاهیم و مکاتب و نظریه های کلاسیک مدیریت و نقاط قوت و ضعف آن ها آشنا شود.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ نحوه شکل گیری تئوری های مدیریت را توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ انواع نظریه های مدیریت کلاسیک را نام ببرد. (حیطه شناختی) ❖ مکتب مدیریت علمی را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ مکتب مدیریت عمومی را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ مکتب دیوانسالاری را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ مکتب روابط انسانی را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ نقاط قوت و ضعف نظریه های کلاسیک مدیریت را شرح دهد. (حیطه شناختی) 	دکتر آتش بهار

دکتر آتش بهار	<p>شناختی)</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ تعدادی از مهمترین نظریه های نوین مدیریت را نام ببرد. (حیطه شناختی) ❖ نظریه ماری پارکر فالت را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ نظریه چستر بارنارد را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ نظریه هربرت سایمون را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ نظریه سیستم ها را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ نظریه اقتضاء را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ نظریه Z را شرح دهد. (حیطه شناختی) 	اصول، مفاهیم و مکاتب و نظریه های نوین مدیریت آشنا شود.	مکاتب و نظریه های نوین مدیریت	۳
دکتر آتش بهار	<p>شناختی)</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ مفهوم برنامه ریزی و اهمیت آن در سازمان را توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ ویژگی های عمده در تعاریف برنامه ریزی را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ انواع برنامه ریزی در سازمان را توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ هرم اجزا و عناصر برنامه ریزی را ترسیم نموده و توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ اصول و مراحل برنامه ریزی را توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ هدف از برنامه ریزی در مدیریت پرستاری را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ قلمرو برنامه ریزی مدیران پرستاری را بیان کند. (حیطه شناختی) 	برنامه ریزی، انواع آن و روش های برنامه ریزی در سازمان آشنا شود.	برنامه ریزی و کاربرد آن در مدیریت	۴
دکتر آتش بهار	<ul style="list-style-type: none"> ❖ سازماندهی را تعریف نماید. (حیطه شناختی) ❖ سازمان رسمی و غیر رسمی را تعریف نماید. (حیطه شناختی) ❖ نمودار سازمانی و ساختار سازمانی را توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ روشهای تقسیم کار در سازمان را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ مفاهیم اختیار و قدرت در سازمان را توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ مفاهیم تمرکز، عدم تمرکز و تفویض اختیار را توضیح دهد. (حیطه شناختی) 	اصول، مفاهیم و روش های سازماندهی وظایف و نقش ها در سازمان آشنا شود.	سازماندهی، اصول و مفاهیم آن	۵
دکتر آتش بهار	<ul style="list-style-type: none"> ❖ رهبری را تعریف نماید. (حیطه شناختی) 	اصول، مفاهیم و سبک های هدایت و رهبری در سازمان آشنا	هدایت و رهبری، اصول و	۶

	<ul style="list-style-type: none"> ❖ تفاوت رهبری و مدیریت را توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ نظریه های رهبری را نام برده و شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ سبک یا رفتار رهبری را تعریف نموده و انواع سبک های رهبری را توضیح دهد. (حیطه شناختی) 	شود.	مفاهیم آن	
دکتر آتش بهار	<ul style="list-style-type: none"> ❖ مفاهیم نیاز و انگیزه را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ انگیزش در مکاتب مختلف مدیریت را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ تقسیم بندی نظریه های مختلف انگیزش را نام ببرد. (حیطه شناختی) ❖ نظریه های محتوایی انگیزش را نام ببرد. (حیطه شناختی) ❖ نظریه های فرایندی انگیزش را نام ببرد. (حیطه شناختی) ❖ نظریه سلسله مراتب نیاز های مازلو را توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ نظریه دو عاملی (انگیزش - بهداشت) را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ نظریه X و Y را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ نظریه انگیزش مک کلند را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ نظریه انتظار را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ نظریه برابری را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ نظریه های موجود را برای ایجاد انگیزه در کارکنان یک سازمان با مشخصات مفروض به کار ببرد. (حیطه روانی - حرکتی) 	اصول و مفاهیم انگیزش در سازمان و نحوه کاربرد آن در راستای پیشبرد اهداف سازمان آشنا شود.	انگیزش در سازمان	۷
دکتر آتش بهار	-	-	امتحان میان ترم	۸
دکتر آتش بهار	<ul style="list-style-type: none"> ❖ دلایل اهمیت ارتباط مؤثر برای مدیران را بیان کند. (حیطه شناختی) ❖ ارتباطات را تعریف نماید. (حیطه شناختی) ❖ انواع ارتباطات را نام برده و توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ اجزای فرآیند ارتباطات را نام برده و تشریح نماید. (حیطه شناختی) ❖ الگوهای ارتباط سازمانی رسمی را نام برده و توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ روشهای بهبود پیام و حذف موانع ارتباطی را بیان کند. (حیطه شناختی) 	اصول و مفاهیم ارتباطات در سازمان و نحوه برقراری ارتباطات مؤثر و عوامل مرتبط با آن آشنا شود.	ارتباطات در سازمان	۹
دکتر آتش بهار	<ul style="list-style-type: none"> ❖ نحوه شناسایی و تعریف مسئله در سازمان را بیان کند. (حیطه شناختی) 	اصول، مفاهیم، فرآیند و نحوه تصمیم گیری در سازمان آشنا شود.	اصول تصمیم گیری در	۱۰

	<p>شناختی)</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ مفهوم تصمیم گیری در سازمان و اهمیت آن را توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ مراحل فرایند تصمیم گیری را نام برده و توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ انواع تصمیمات بر اساس نوع مسائل را بیان کند. (حیطه شناختی) ❖ چند مورد از ابزارهای تصمیم گیری را نام ببرد. (حیطه شناختی) ❖ ابزارهای تصمیم گیری را در تصمیمات و حل مسائل به کار ببرد. (حیطه روانی- حرکتی) 		مدیریت	
دکتر آتش بهار	<ul style="list-style-type: none"> ❖ کنترل عملکرد در سازمان و انواع آن را توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ پایش و ارزشیابی و تفاوت آن ها را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ گام های کلی ارزشیابی را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ انواع ارزشیابی را نام برده و شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ اجزاء ارزشیابی را توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ شاخص و انواع آن را توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ برای هر کدام از انواع شاخص ها مثال بزند. (حیطه شناختی) ❖ ارتباط ارزیابی عملکرد نظام های سلامت با تصمیم گیری های مدیریتی را شرح دهد. (حیطه شناختی) 	اصول، مفاهیم، مراحل و نحوه کنترل و ارزشیابی عملکرد در سازمان آشنا شود.	کنترل و ارزشیابی عملکرد	۱۱
دکتر آتش بهار	<ul style="list-style-type: none"> ❖ وظایف مدیریت منابع انسانی را بیان کند. (حیطه شناختی) ❖ برنامه ریزی نیروی انسانی را تعریف نماید. (حیطه شناختی) ❖ اهمیت و اهداف برنامه ریزی نیروی انسانی را شرح دهد. (حیطه شناختی) ❖ گام های برنامه ریزی نیروی انسانی را نام برده و توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ مشکلات موجود در نظام سلامت در ارتباط با تأمین نیروی انسانی را بیان کند. (حیطه شناختی) 	اصول، مفاهیم، مراحل و نحوه برنامه ریزی و تأمین نیروی انسانی در سازمان و روش های محاسبه نیروی انسانی مراقبتی مورد نیاز بخش های بستری بیمارستان آشنا شود.	برنامه ریزی و تأمین نیروی انسانی	۱۲

	<ul style="list-style-type: none"> ❖ روش های محاسبه نیروی انسانی مراقبتی مورد نیاز بخش های بستری بیمارستان را بیان کند. (حیطه شناختی) ❖ فرمول های موجود را برای محاسبه نیروی انسانی مراقبتی مورد نیاز بخش های بستری بیمارستان به کار ببرد. (حیطه روانی - حرکتی) 			
دکتر آتش بهار	<ul style="list-style-type: none"> ❖ فرایند پرستاری را تعریف نماید. (حیطه شناختی) ❖ اصول و کاربرد فرایند پرستاری را توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ مراحل فرایند پرستاری را نام ببرد. (حیطه شناختی) ❖ تفاوت فرایند پرستاری و فرایند مدیریت را توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ نقش فرایند مدیریت در اجرای فرایند پرستاری را توضیح دهد. (حیطه شناختی) 	اصول و مراحل فرآیند پرستاری و تفاوت آن با فرآیند مدیریت آشنا شود.	فرآیند پرستاری و مقایسه آن با فرآیند مدیریت	۱۳
دکتر آتش بهار	<ul style="list-style-type: none"> ❖ مفهوم اعتباربخشی و اهمیت و کاربرد آن در بیمارستان را توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ مفهوم حاکمیت بالینی و اهمیت و کاربرد آن در بیمارستان را توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ حیطه های مختلف حاکمیت بالینی را توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ محورهای حاکمیت بالینی را توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ دستورالعمل و نظام استقرار حاکمیت بالینی را توضیح دهد. (حیطه شناختی) 	مفاهیم اعتباربخشی و حاکمیت بالینی و کاربرد آن ها در بیمارستان آشنا شود.	اعتباربخشی و حاکمیت بالینی	۱۴
	<ul style="list-style-type: none"> ❖ در هنگام ارائه، در ارتباط با موضوع انتخابی به موارد مهم و اساسی اشاره کند. (حیطه شناختی) ❖ با استفاده از اسلاید موارد مهم را به خوبی نمایش دهد. (حیطه شناختی) ❖ مفاهیم مدیریتی را در طول کار بر روی موضوع انتخابی در گروه به 	نحوه سازماندهی مطالب و ارائه کنفرانس آشنا شود.	کنفرانس دانشجویی	۱۵

	کار گیرد. (حیطه روانی- حرکتی)			
۱۶	کنفرانس دانشجویی	نحوه سازماندهی مطالب و ارائه کنفرانس آشنا شود.	❖ در هنگام ارائه، در ارتباط با موضوع انتخابی به موارد مهم و اساسی اشاره کند. (حیطه شناختی)	
			❖ با استفاده از اسلاید موارد مهم را به خوبی نمایش دهد. (حیطه شناختی)	
			❖ مفاهیم مدیریتی را در طول کار بر روی موضوع انتخابی در گروه به کار گیرد. (حیطه روانی- حرکتی)	

منابع درس:

مشخصات مقاله شامل عنوان، نویسندگان، مجله، سال و شماره انتشار و صفحات مقاله

مشخصات کتاب شامل عنوان، نویسندگان، مترجمین، انتشارات، سال و نوبت چاپ کتاب

۱. مدیریت بهداشت و درمان. آصف زاده سعید، رضاپور عزیز. قزوین: دانشگاه علوم پزشکی قزوین، ۱۳۹۵.
۲. سازمان و مدیریت از تئوری تا عمل. ایران نژاد پاریزی مهدی، ساسان گهر پرویز. تهران: مؤسسه عالی بانکداری ایران، ۱۳۸۲.
۳. رفتار سازمانی. مورهد جی، گریفین آر. ترجمه سید مهدی الوانی و غلامرضا معمارزاده. چاپ هجدهم. تهران، انتشارات مروارید. ۱۳۹۱.
۴. مدیریت رفتار سازمانی (کاربرد منابع انسانی). بلانچارد کنث، هرسی پال. ترجمه دکتر علی علاقه بند. تهران، مؤسسه انتشارات امیرکبیر. ۱۳۹۱.
۵. شناخت بیمارستان. آصف زاده سعید. تهران، انتشارات دانشگاه تهران. ۱۳۶۹.
۶. مدیریت پرستاری و مامایی. هروآبادی شفیقه، مرباغی اکرم. تهران، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی ایران. ۱۳۷۵.
۷. اصول مدیریت خدمات پرستاری. رضایی، علی محمد. انتشارات گویش. چاپ اول ۱۳۸۳.
۸. اصول مدیریت. رضائیان علی. تهران، انتشارات سمت. ۱۳۸۵.
۹. مدیریت و فرماندهی در اسلام. مکارم شیرازی ناصر. قم، انتشارات هدف. ۱۳۶۷.